

coaliția 2009

coaliția civică
pentru alegeri libere și corecte

ASOCIAȚIA PROMO-LEX

COALIȚIA CIVICĂ PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE

RAPORT Nr. II

PRIVIND MONITORIZAREA PROCESULUI ELECTORAL ÎN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA ALEGERILE PARLAMENTARE 2009

PERIOADA DE MONITORIZARE: 19 martie - 2 aprilie 2009

Proiectul „Monitorizarea procesului electoral în regiunea transnistreană a RM” este susținut financiar de Fundația Eurasia din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi) și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor

Chișinău 2009

I. Introducere

Perioada de monitorizare: 19 martie - 2 aprilie 2009

Al doilea raport de monitorizare a procesului electoral în regiunea transnistreană, elaborat de Asociația Promo-LEX, conține analiza unei ample campanii de monitorizare și reflectă situația electorală în regiunea transnistreană a Republicii Moldova în perioada menționată.

Monitorizarea alegerilor parlamentare în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției civice pentru alegeri libere și corecte „Coaliția 2009”.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte - "**Coaliția 2009**" reprezintă o uniune benevolă a peste 60 de organizații neguvernamentale din Republica Moldova, care au drept scop să contribuie la desfășurarea alegerilor parlamentare din 2009 într-un mod corect, transparent și democratic, elemente esențiale pentru dezvoltarea societății și integrarea europeană a țării noastre.

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, non-profit și apolitică, ce urmărește beneficiul public și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, fondată în 2002.

Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și apărarea drepturilor omului și prin consolidarea societății civile.

Datele prezentate în raport sunt colectate prin observare directă, efectuată în toate cele 5 raioane și 2 municipii din regiunea transnistreană, iar concluziile și recomandările raportului sunt formulate cu bună credință, având drept scop contribuția la edificarea unui proces electoral transparent și corect în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

Proiectul este susținut financiar de Fundația Eurasia din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi) și Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

II. Sumar executiv

CEC a repartizat pentru cele 10 secții de votare, deschise pentru 223580 alegători din regiunea transnistreană doar 14500 buletine de vot, iar birourile electorale nu au desfășurat activități de informare a acestora privind data, locul și modalitatea exercitării dreptului la vot.

În s.Corjova acțiunile reprezentanților administrației separatiste exercită presiuni și amenință alegătorii, membrii organelor electorale și ai administrației publice locale. Agravându-se situația, CEC a efectuat o vizită de documentare și a emis un apel adresat autorităților constituționale, misiunilor diplomatice și internaționale, inclusiv de observare. Cu 2 zile înaintea zilei alegerilor, secția de votare nr.5 din Corjova rămâne deocamdată fără inventarul electoral necesar, iar situația foarte tensionată.

Comisia Unificată de Control nu este în stare să asigure monitorizarea și controlul asupra evenimentelor ce au loc în Zona de Securitate și alte zone ale regiunii transnistrene.

În regiunea transnistreană sunt exercitate de către administrația regională presiuni asupra alegătorilor în vederea neparticipării lor la votare. De asemenea, au fost observate numeroase cazuri de intimidare și presiuni exercitate asupra funcționarilor locali și alegătorilor.

Posturile de control împiedică concurenții să transporte în regiune materialele cu caracter electoral, iar organele de forță din Transnistria desfășoare activități de prevenire și curmare a agitației electorale.

În mare parte, populația regiunii nu a avut acces la informațiile cu caracter electoral, nu au avut loc dezbateri sau întruniri electorale cu participarea concurenților. Mass-media regională a reflectat tendențios și în termeni negativi informația despre situația electorală din Republica Moldova.

III. Activitatea organelor electorale

La 20 martie 2009 prin Hotărârea CEC nr.2355 “cu privire la tipărirea și distribuirea buletinelor de vot pentru alegerile Parlamentului Republicii Moldova din 5 aprilie 2009” a fost decisă editarea buletinelor de vot și respectiv repartizarea lor consiliilor electorale de circumscripție pentru localitățile din stînga Nistrului după cum urmează: Anenii Noi, Circumscripția Electorală (CE) nr.4 - 6000 buletine, Rezina CE nr.26 - 2500 buletine.

La 24 martie 2009 prin Hotărârea CEC nr.2371 “cu privire la tipărirea și distribuirea buletinelor de vot pentru alegerile Parlamentului Republicii Moldova din 5 aprilie 2009” a fost decisă editarea buletinelor de vot și respectiv repartizarea lor consiliilor electorale de circumscripție pentru localitățile din stînga Nistrului după cum urmează: Căușeni CE nr.10 - 2300 buletine, Dubăsari CE nr.15 - 1900 buletine, Florești CE nr.18 - 1500 buletine, Ștefan Vodă CE nr.32 - 300 buletine.

Total pentru localitățile din stînga Nistrului au fost editate și respectiv prevăzute numai 14500 buletine de vot. Organele electorale cunosc, inclusiv din primul Raport de monitorizare elaborat de Promo-LEX, că numărul exact de cetățeni cu drept de vot domiciliați în localitățile aflate sub controlul administrației de la Tiraspol este de 223580. Deciziile CEC menționate exclud din start posibilitatea participării la vot a 209080 cetățeni din acest teritoriu, ceea ce constituie de fapt peste 8 la sută din numărul total al alegătorilor din Moldova.

Observatorii nu au constatat careva eforturi consistente ale organelor electorale din teritoriu (secțiile de votare nr.59 din s.Sănătăuca, nr.3 din or.Rezina, nr.4 din s.Cocieri, nr.6 din s.Doroțcaia, nr.40 și 41 din s.Varnița, nr.33 din s.Hagimus, nr.23 din s.Răscăieți, nr.23 din s.Copanca și nr.27 s.Fîrlădeni) în vederea informării populației cu drept de vot din localitățile din stînga Nistrului și unele localități din dreapta rîului, privind data și locul votării, or această obligație revine acestora în virtutea art.30 Cod Electoral.

Reprezentanții autorităților constituționale ale Republicii Moldova la Comisia Unificată de Control, au comunicat prevederile Hotărîrii CEC nr.2282 din 10 martie 2009 „cu privire la modul de participare a cetățenilor Republicii Moldova, domiciliați în unele localități din stînga Nistrului, în municipiul Bender și în unele localități ale raionului Căușeni la alegerile Parlamentului Republicii Moldova din 5 aprilie 2009”, solicitînd CUC

monitorizarea desfășurării procesului electoral în zona de securitate. Reprezentanții administrației de la Tiraspol în această structură au respins includerea acestei chestiuni în agenda discuțiilor, specificând că deschiderea acestei secții de votare este o provocare din partea autorităților constituționale. Reprezentantul Federației Ruse în CUC, Serghei Gorlov, practic a susținut poziția Tiraspolului, declarând că deschiderea secției de votare în localitatea Corjova, poate tensiona situația în zona de securitate și a recomandat locuitorilor satului să voteze la secția de votare din satul Cocieri. Ministerul Reintegrării a emis o declarație prin care și-a exprimat nedumerirea referitor la aceste expuneri.

La 30 martie 2009 o delegație CEC, condusă de președintele acesteia, au efectuat o vizită în satul Corjova, r-ul Dubăsari pentru a se documenta asupra problemelor ce țin de organizarea și buna desfășurare a procesului electoral în această localitate. Vizita a fost efectuată în contextul agravării și tensionării situației din localitate, intimidarea membrilor APL și organelor electorale locale și alegătorilor-ul. Ca rezultat al acestei vizite, prin hotărârea CEC nr.2424 din 31 martie 2009 a fost aprobat textul apelului adresat Președintelui Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova, Comisiei Unificate de Control, Delegației Comisiei Europene în Republica Moldova, Oficiului Reprezentantului Special al Uniunii Europene în Republica Moldova, Misiunii OSCE în Moldova, Ambasadei Federației Ruse în Republica Moldova, Ambasadei Ucrainei în Republica Moldova, Misiunilor de observatori. Prin acest apel CEC a solicitat asigurarea securității și acordarea asistenței autorităților publice locale și biroului electoral al secției de votare nr.5 din Corjova, în vederea bunei desfășurări a alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009.

Comisia Unificată de Control, în cadrul ședinței din 2 aprilie 2009 nu a discutat problema, deoarece delegația Tiraspolului s-a împotrivit inițiativei autorităților constituționale. Autoritățile Republicii Moldova au declarat ulterior că vor asigura securitatea secției de votare, însă reprezentanții regimului separatist au afirmat că localitatea se află sub controlul lor. Situația din Corjova rămîne tensionată.

IV. Activitatea autorităților transnistrene

IV. 1 Împiedicarea administrării alegerilor în zona de securitate

La 19 martie 2009 la postul de control „Pohrebea-Coșnița” au fost sechestrare urnele de vot ale secției de votare nr.5 din s.Corjova. Administrația regiunii refuză restituirea acestora. Pînă la momentul de față secția respectivă nu dispune de alte urne de vot.

Ulterior, au fost intensificate presiunile și acțiunile de intimidare la adresa reprezentanților administrației publice locale, membrilor biroului electoral și locuitorilor. Astfel, preotul și primarul localității au fost vizitați repetat de reprezentanții presupusului „minister al securității transnistrene”, fiind amenințați. Mesajul acestora: „În cazul în care nu se vor supune vor fi create condiții insuportabile pentru libertatea și securitatea lor individuală”.

Conducătorii unor instituții de stat din această localitate (Sucitu, Popușoi și Gurițenco) au fost chemați la miliția din Dubăsari, fiind impuși să semneze careva „acte” prin care se obligă să se abțină de la activitățile de organizare și desfășurare a alegerilor.

Citații similare au primit unii consilieri locali, iar unii veterani ai războiului din 1992 au fost vizitați la domiciliu de către reprezentanți ai structurilor de forță din regiune, fiind amenințați cu sancțiuni în cazul în care se vor implica în procesul electoral.

Totodată, numeroase persoane angajate la întreprinderile sau instituțiile din or. Dubăsari au fost avertizate cu concedierea de la serviciu în cazul în care vor participa activ la procesul electoral sau vor susține persoanele implicate în acest proces.

Localitatea Corjova este patrulată intens de milițieni în uniformă. În discuțiile lor cu locuitorii îi amenință cu consecințe foarte grave în ziua alegerilor, în cazul în care secția va fi deschisă, menționând că este inevitabilă repetarea scenariului din iunie 2007 sau chiar agravarea situației.

IV.2 Împiedicarea desfășurării campaniei electorale

Reprezentanții administrației regionale de la Tiraspol au creat obstacole concurenților electorali.

Posturile „vamale”, „de securitate” și „grăniceri” au intensificat controlul persoanelor, fiind înregistrate numeroase cazuri de confiscare a bunurilor și materialelor cu caracter electoral, deși legislația regională nu prevede sancțiuni, respectiv nu interzice astfel de activități. Acțiunile reprezentanților acestor posturi sunt inadecvate. În unele cazuri au fost întocmite procese verbale pe numele persoanelor ce dețin astfel de materiale, iar în alte cazuri materialele au fost confiscate fără întocmirea unor asemenea „acte”. La 31 martie 2009 la un post de televiziune regional, dl. Diacenco, șeful postului „Varnița” a afirmat că „în privința persoanelor reținute pentru transportarea materialelor cu caracter electoral va fi intensificat controlul la traversarea „hotarului”. Nu există careva sancțiuni pentru acești cetățeni, noi confiscăm materialele și le transmitem organelor ierarhic superioare. Cu cetățenii desfășurăm discuții, le explicăm că agitația este interzisă și ei merg mai departe”. Din declarațiile acestuia reiese că acțiunile organelor de control din regiune sunt abuzive și se aplică selectiv.

Astfel de acțiuni sunt reflectate și comentate negativ în presa regională avînd drept scop descurajarea alegătorilor să distribuie sau să transporte careva materiale cu caracter electoral în regiunea transnistreană. Postul de televiziune „TV PMR” a difuzat un material amplu despre reținerea cîtorva persoane, care transportau materiale cu caracter electoral, acestea fiind tratate respectiv. Știrea a fost însoțită de un apel al serviciilor regionale de securitate prin rînd cursiv, care solicita telespectatorilor să anunțe serviciile respective despre orice agitație electorală pe teritoriul regiunii. În acest sens a fost plasat numărul de telefon iar ofițerul securității, avînd glasul schimbat și fața acoperită a invitat populația regiunii să nu participe la alegeri aducînd în acest sens aceleași argumente invocate de administrația regiunii.

La 22 martie 2009 în jurul orelor 00.00 o patrulă a miliției rutiere din regiune i-a reținut în centrul or. Grigoriopol pe dnii Gangaliuc Dumitru și Jmacov Alexandru. Aceștia încleiau afișe electorale ale MAE, fiind reținuți mai bine de 3 ore iar materialele fiind sustrase. A doua zi au fost citați din nou, însă după o perioadă îndelungată de incertitudine ei au fost eliberați fiindu-le aduse scuze. Totodată, aceștia au fost rugați să nu divulge publicului circumstanțele cazului.

Au fost reținuți la posturile de control: Anatol Brînză (cu materiale ale PLDM), Ivan Separa (cu cca 50 CD cu muzică și alte materiale ale PCRM) și Anatol Uzunov (cu materiale ale AMN).

Ion Mutilica, locuitor al mun. Bender a fost reținut de miliție într-o piață din oraș pentru distribuirea materialelor electorale ale PLDM.

La 26 martie 2009 au fost reținute alte 2 persoane în mun. Bender. Acestea aveau în automobil materiale electorale ale PL.

Cazuri de reținere a persoanelor care transportau sau aveau asupra lor materiale cu caracter electoral au fost înregistrate și în r-ul Dubăsari. Nu au fost semnalate de către observatori incidente de acest gen la posturile de control din Camenca, Slobozia și Rîbnița.

IV.3 Intimidarea funcționarilor și a alegătorilor din regiune

În special, după refuzul Președintelui țării de a se deplasa la Tiraspol, s-a observat o intensificare a acțiunilor menite să împiedice desfășurarea campaniei electorale și participarea alegătorilor din regiune la scrutinul parlamentar din 5 aprilie 2009. Acțiuni de intimidare au fost înregistrate în r-ul Grigoriopol și r-ul Dubăsari.

La 31 martie 2009 Administrația raională Grigoriopol a convocat o întrevedere cu majoritatea profesorilor, directorilor de școli și primarii localităților r-ului Grigoriopol. În cadrul acestui eveniment, participanților li s-a solicitat să se abțină de la participarea la vot, inclusiv să nu organizeze deplasarea cetățenilor la secțiile de votare, deschise în localitățile aflate sub jurisdicția autorităților constituționale.

La 31 martie și 1 aprilie 2009 au fost convocați directori ai diverselor întreprinderi și instituții din mun. Bender. Aceștia, de asemenea, li s-a cerut să nu participe la alegeri și să se abțină de la orice activități cu caracter electoral.

Administrația separatistă implică toate forțele disponibile pentru tensionarea situației în jurul secției de votare nr.5 din s. Corjova, r-ul Dubăsari. Amenințările includ inclusiv avertizări de concediere de la serviciu, adresate rudelor persoanelor active. Astfel, soția Primarului de Corjova, angajată a unei structuri administrative din or. Dubăsari, este amenințată permanent cu concedierea din cauza poziției și funcției soțului.

IV.4 Presiuni asupra alegătorilor

După mediatizarea poziției Tiraspolului și a reprezentantului Federației Ruse în cadrul CUC, prin intermediul mass-media, au fost difuzate unele declarații, apeluri etc. ale unor formatori de opinie din regiune.

Reprezentanți ai diverselor organizații social-politice în special cu caracter patriotic, militar și de cazaci din regiune au emis un apel prin care au chemat populația să protesteze față de deschiderea secției de votare din satul Corjova și să nu admită deschiderea ei.

Opiniile alegătorilor privind participarea lor la alegeri sunt diverse. Totuși, numărul alegătorilor din Transnistria, care se vor prezenta la secțiile de votare, va scădea din contul celor amenințați cu concedierea de la serviciu în cazul în care vor merge la vot. Aceștia motivează în primul rând cu lipsa acordului administrației de la Tiraspol, care dispune de câteva mijloace eficiente de control asupra categoriei menționate: a) verificarea faptului participării datorită aplicării ștampilei „Votat” în fișa buletinului de identitate; b) înregistrarea persoanelor la posturile de control; și c) supravegherea directă a secțiilor de votare de către colaboratorii serviciilor de securitate din regiune.

V. Desfasurarea Campaniei electorale a partidelor

V.1 Generalități

În general, în regiunea transnistreană nu au fost înregistrate activități caracteristice unei campanii electorale autentice. Alegătorii regiunii au fost practic lipsiți de orice posibilitate de a participa liber la procesul electoral, fiind lipsiți în acest sens de libertatea de opinie, libertatea de expresie și la informare precum și de libertatea întrunirilor. În condițiile numeroaselor obstacole în calea liberei circulații lipsa acestor libertăți afectează definitiv posibilitatea alegătorilor de a participa activ în campania electorală și de a produce un vot conștient.

Cea mai gravă situație a fost atestată și se menține în localitatea Corjova. Promo-Lex a relatat o evoluție pozitivă în primul Raport de monitorizare, însă ulterior situația a degradat în mod continuu.

V.2 Afișele și alte materiale electorale

În lipsa locurilor speciale pentru afișajele electorale unii concurenți electorali le-au plasat în locurile unde de obicei plasarea este interzisă (stâlpi, indicatoare rutiere etc.).

Deși au fost înregistrate cazuri de confiscare a afișelor și a altor materiale electorale la posturile de control, totuși în regiunea transnistreană, observatorii Promo-LEX au relatat prezența afișelor electorale în diverse localități ale regiunii.

Astfel, în dimineața zilei de 25 martie 2009 pe majoritatea stâlpilor de pe traseul Bender - Tiraspol au fost înțeleiate afișele electorale ale concurentului electoral PCRM. Afișele conțineau simbolica Partidului Comuniștilor din Republica Moldova și inscripția în limbile română și rusă „Moldova Europeană o construim împreună”. Afișele au fost înțeleiate la înălțimea de peste 2 metri, ceea ce indică faptul că acestea au fost plasate cu folosirea tehnicii speciale. Faptul că acestea erau prezente inclusiv în imediata apropiere de posturile de pacificatori și ale posturilor miliției regionale, indică asupra coordonării cu administrația de la Tiraspol.

Amintim că în dimineața zilei de 25 martie 2009, Președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin (liderul formațiunii politice menționate și candidatul nr.1 pe listele electorale ale acesteia) urma să întreprindă o vizită la Tiraspol pentru a se întâlni cu reprezentanții administrației separatiste. În ultimul moment însă vizita a fost anulată în semn de dezacord cu decizia regimului de la Tiraspol de a interzice intrarea în regiune a mediatorilor în procesul de negocieri în formatul 5+2 din partea Statelor Unite și ai Uniunii Europene.

La 26 și 27 martie 2009 gestul a fost repetat în municipiul Bender (Tighina). Pe majoritatea arterelor municipiului au fost prezente aceleași afișe cu același conținut. Atât în mun.Tiraspol cât și în Bender nu au mai fost afișate alte materiale electorale ale altor concurenți electorali. În aceste 2 urbe locuiesc peste 88.000 cetățeni cu drept de vot din totalul de 223.580 domiciliați în teritoriul controlat de administrația de la Tiraspol.

În general, afișele electorale ale anumitor concurenți au fost observate numai în anumite zone ale regiunii transnistrene. Cea mai insistentă formațiune politică privind afișele electorale în regiunea transnistreană s-a dovedit a fi Mișcarea Acțiunea Europeană (MAE). Afișele acestui concurent electoral au fost întâlnite în majoritatea localităților r-ul Grigoriopol și r-ul Rîbnița, precum și în unele localități din r-ul Camenca, r-ul Dubăsari și r-ul Slobozia.

În unele localități ale r-ul Dubăsari precum s.Corjova și or. Dubăsari au fost observate câteva afișe ale Partidului Conservator.

De cele mai multe ori afișele nu au fost deteriorate.

În perioada de monitorizare, au fost observate materiale cu caracter electoral și ale altor concurenți în anumite sectoare ale Transnistriei. Astfel, la stațiile rurale de autobus Erjova, Sărăței și Molochișul Mic au fost materiale neînclieate ale UCM.

La Uzina Metalurgică din Rîbnița au fost distribuite în mod clandestin pliante ale AMN și PD. Totodată, în vestiarele Uzinei Metalurgice din or.Rîbnița au fost găsite câteva broșuri editate, în limba rusă, de către PPCD, cu caracter denigrant la adresa PLDM și AMN. Una dintre acestea nu conține informații despre editura și tirajul materialelor respective. De asemenea, astfel de materiale au fost observate în Policlinica or.Rîbnița.

În general, reprezentanții altor concurenți electorali au ales să distribuie materialele electorale în mod individual, adică să le transmită rudelor, colegilor sau altor persoane de încredere (PLDM, AMN, PCRM, MAE, UCM).

La 19 martie 2009 un grup de persoane au sosit în or.Camenca, purtînd haine roșii cu inscripția și simbolica partidului comunist. Materialele și mesajul nu au fost clare, deoarece nu conțin apel direct de chemare la vot. Însă acestea au fost percepute de populație ca agitație electorală.

În perioada de monitorizare a fost observată o intensificare a controlului la posturile „vamale” din regiune. Reprezentanții acestora au verificat mai atent și au adresat deseori întrebări directe persoanelor despre transportarea materialelor de agitație electorală.

VI. Mass-media

VI.1 Lipsa dezbaterilelectoraleîn mijloacelemass-media regionale

Numai unele posturi moldovenești de televiziune și radio pot fi recepționate parțial în regiunea transnistreană, pentru aceasta fiind necesar dispozitiv special. Pachetul oferit de întreprinderea specializată din regiune nu include transmisiunea acestora.

În acest context, alegătorii din numeroase localități din regiune nu au posibilitatea de a viziona dezbaterile televizate electorale, organizate în cadrul campaniei electorale din Moldova. În același timp, posturile regionale TV și radio nu au organizat și nu retransmit careva dezbateri cu caracter electoral.

În unele localități din regiunea transnistreană sunt recepționate mijloace tv și radio naționale, dar la aceste posturi nu au fost înregistrate cazuri de difuzare a informațiilor pentru alegătorii regiunii transnistrene despre data și locul realizării dreptului de a alege. Ca rezultat influența surselor mass-media regionale prevalează și respectiv poate duce la absența masivă a locuitorilor regiunii la secțiile de votare.

VI.2. Prestațiamass-media regională

Informațiile prezentate populației de către mass-media regională continuă să poarte un caracter pronunțat negativ, deseori confuz, ambiguu și redă senzația unei dirijări sau orchestrări centralizate. De altfel această orchestrare centralizată este vizibilă în majoritatea surselor mass-media din regiune.

În general, mass-media din Transnistria reflectă ne semnificativ și deseori tendențios evenimentele importante care au loc în alte regiuni ale R.Moldova. Acest volum al informațiilor poartă un caracter pronunțat negativ, iar alegerile din 5 aprilie 2009 sunt comentate foarte rar și deseori în context negativ.

Deschiderea secției de votare în s.Corjova a fost reflectată tendențios în mijloacele mass-media, promovînd în societate intoleranță și agresiune. Jurnaliștii nu respectă

normele elementare ale Codului Deontologic prezentînd în exclusivitate poziția administrației regiunii și a adeptilor lor. Totodată, în această campanie au fost implicate și mediatizate pe larg reacțiile unor lideri ai diverselor organizații cu caracter politic, militar sau patriotic din regiune, care au chemat populația regiunii să adopte o poziție intolerantă față de situația de la Corjova. În acest sens poate fi menționat apelul „Protestăm și nu vom permite!” publicat în ziarul „Zarea Pridnestrovia”.

La 31 martie 2009 Consiliul Coordonator al asociațiilor obștești și partidelor politice din regiune a adoptat un nou apel, reiterînd practic adresarea din 23 ianuarie 2009 către populația din regiune privind necesitatea boicotării alegerilor parlamentare din 5 aprilie, argumentînd că Moldova „urmărește cu consecutivitate distrugerea structurii sociale și statale a „RMN”.

În termeni mai rezervați și imparțiali evenimentele din partea dreaptă a Nistrului sunt descrise de ziarele de opoziție „Celovek i ego prava” și „Novaia Gazeta”. Acestea publică informații ce ar putea fi interpretate ca publicitate electorală, însă impactul acestor materiale în context electoral este nesemnificativ, datorită tirajului redus (tirajul ambelor publicații fiind de 5300 exemplare).

La 28 martie 2009, în cadrul unei emisiuni, postul de televiziune TSV a difuzat știri cu conținut neutru despre scrutinul electoral din 5 aprilie. Fiind prezentate rezultatele sondajului de opinie au fost intervievați 2 concurenți electorali (Mihai Ghimpu, PL și Vlad Filat, PLDM).

Pentru a crea o imagine cantitativă și calitativă a informației recepționate de locuitorii regiunii, în perioada 31 martie – 2 aprilie a fost efectuată o monitorizare mai detaliată a surselor mass-media din regiune, difuzate în fiecare zi. Analiza se referă numai la cantitatea totală a subiectelor difuzate de sursa mass-media, cîte din ele se referă direct sau indirect la alte regiuni ale Republicii Moldova, cîte din acestea conțin informații directe sau indirecte privind scrutinul din 5 aprilie, precum și conținutul acestor informații după criteriile pozitiv, negativ și neutru.

VI.3. Analiza cantitativă și calitativă a unor surse mass- media pentru perioada 31 martie - 2 aprilie, 2009

Pentru a crea o imagine cantitativă și calitativă a informației recepționate de locuitorii regiunii, în perioada 31 martie – 2 aprilie a fost efectuată o monitorizare mai detaliată a surselor mass-media din regiune, difuzate în fiecare zi. Analiza se referă numai la cantitatea totală a subiectelor difuzate de sursa mass-media, cîte din ele se referă direct sau indirect la alte regiuni ale Republicii Moldova, cîte din acestea conțin informații directe sau indirecte privind scrutinul din 5 aprilie, precum și conținutul acestor informații după criteriile pozitiv, negativ și neutru.

Diagrama 1. Analiza cantitativa a informatiilor difuzate in sursele mass-media

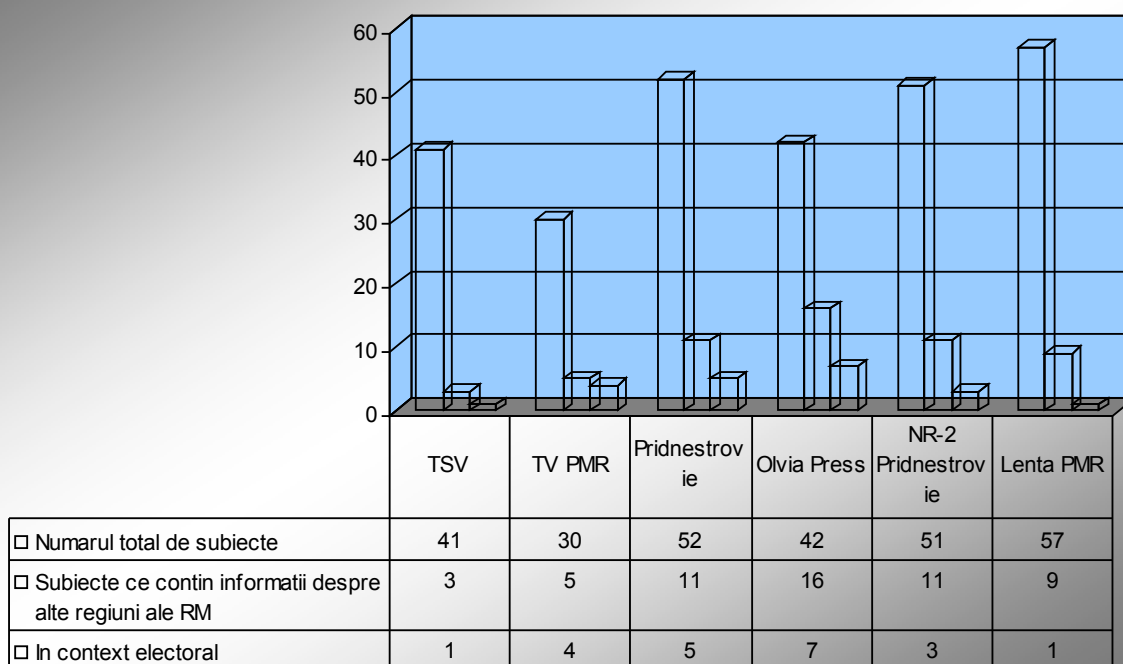

Diagrama 2. Analiza calitativa a informatiilor difuzate in sursele mass-media despre alte regiuni ale RM

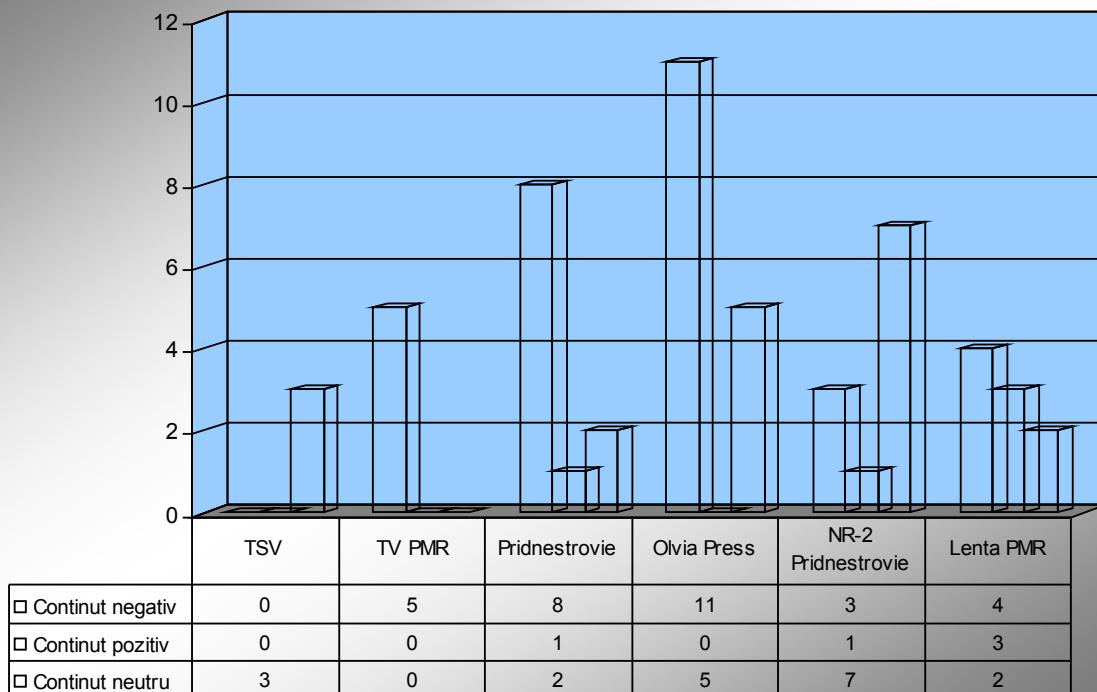
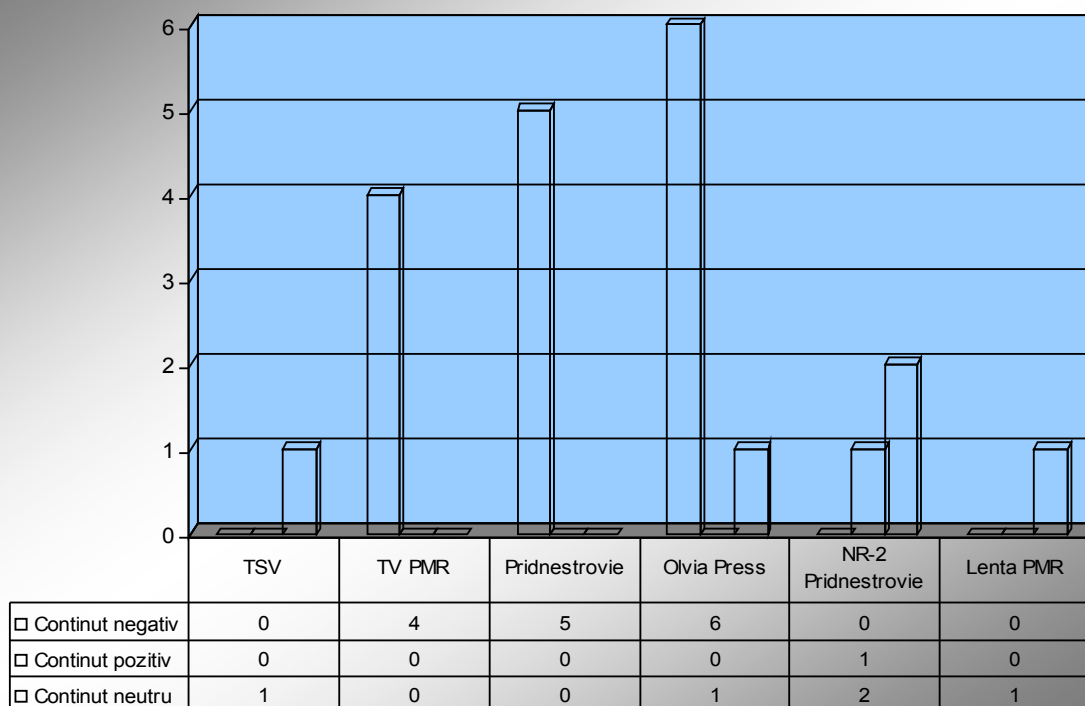

Diagrama 3. Analiza calitativa a informatiilor difuzate in sursele mass-media despre alte regiuni ale RM in context electoral

Recomandări

- Asigurarea secțiilor de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană cu un număr suficient de buletine de vot;
- Respectarea de către Comisia Unificată de Control a legislației naționale și a documentelor internaționale;
- Informarea și educarea electorală a cetățenilor regiunii transnistrene. Informarea cetățenilor cu drept de vot despre data alegerilor, locul și modalitatea exercitării dreptului la vot;
- Asigurarea secțiilor de votare cu inventar electoral necesar;
- Asigurarea securității tuturor secțiilor de votare, inclusiv a celor deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană;
- Investigarea tuturor situațiilor și a cazurilor de încălcare a drepturilor electorale de către organele competente și aplicarea sancțiunilor corespunzătoare;
- Asigurarea cu asistență juridică calificată, gratuită din partea statului pentru a persoanele reținute sau persecutate de către reprezentanții structurilor de forță;